

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра дитячої хірургії

ОБ'ЄДНАННЯ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ

*До 85-річного ювілею
кафедри дитячої хірургії*

Науково-практична конференція
з міжнародною участю

18–19 травня 2023 р.

Тези доповідей

Одеса ОНМедУ 2023

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра дитячої хірургії

ОБ'ЄДНАННЯ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ

*До 85-річного ювілею
кафедри дитячої хірургії*

Науково-практична конференція
з міжнародною участю

18–19 травня 2023 р.

Тези доповідей

Одеса ОНМедУ 2023

УДК 617-053.2(043.2)
О-13

Редакційна колегія

О. О. Лосєв, М. Г. Мельниченко,
В. М. Аплевич, Л. Б. Елій

Відповідальна за випуск

д. мед. н., професор М. Г. Мельниченко

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Одеського національного
медичного університету МОЗ України
Протокол № 5 від 30.03.2023 р.*

Об'єднання науки та практики: до 85-річного
О-13 ювілею кафедри дитячої хірургії : наук.-практ.
конф. з міжнар. участю. Одеса, 18–19 травня 2023 р. :
тези доп. [Електронне видання] — Одеса :
ОНМедУ, 2023. — 356 с.
ISBN 978-966-443-124-5

Збірка містить тези доповідей учасників науково-практичної конференції з міжнародною участю, які об'єднані за тематичними напрямками, а саме: питання історії розвитку дитячої хірургії на Одещині та в Україні, сучасні досягнення дитячої хірургії та педіатричної науки в Україні, сучасні особливості викладання клінічних дисциплін у медичному вищому закладі освіти.

УДК 617-053.2(043.2)

ISBN 978-966-443-124-5

© Одеський національний
медичний університет, 2023

Багато часу присвячувала Людмила Василівна гуртку з дитячої хірургії. Студенти, хто мріяв про дитячу хірургію, пройшли через працю гуртківця. Долучалися до всього, весь вільний час в'язали хірургічні вузли, щоб пальці звикали, доглядали за експериментальними тваринами, брали участь в експерименті, навчалися аналізувати, формулювати думки, робити висновки.

Навесні наставав час триумфу. Хто зміг показати добрий результат і підготувати гідну доповідь, прямували, на чолі з Людмилою Василівною, до іншого міста на студентську конференцію. Поверталися до Одеси з відчуттям перемоги, перш за все над собою, це був перший досвід публічного виступу, перші кроки в науці.

Авторитет Людмили Василівни серед колег, її особиста підтримка, повага з якою зустрічали учнів професора Л. В. Прокопової, робили свою справу. Багато років поспіль ми намагаємось підтримувати традиції педіатричного факультету, до формування яких має безпосереднє відношення Людмила Василівна.

Путівку в життя багатьом з нас дала наш декан. З випускників 1986 року в університеті працювало п'ятеро. Ми захистили кандидатські та докторські дисертації, працюємо доцентами, професорами, завідувачами кафедри. Всі роки Людмила Василівна була для нас взірцем, мірилом справедливості, відповідальності, вимогливості. У поточному році прийнято рішення провести наукову конференцію студентів і молодих вчених в ОНМедУ, присвячену професору Прокоповій, що знайшло підтримку випускників педіатричного факультету різних років, які знали і з вдячністю згадують свого вчителя і наставника, високого професіонала, науковця і віддану своїй професії людину.

Квашніна А. А. — доктор філософії, асистент кафедри дитячої хірургії, Одеський національний медичний університет

ДО ЮВІЛЕЮ ПРОФЕСОРА Л. В. ПРОКОПОВОЇ

Маю честь розповісти про життєвий шлях непересічної особистості, видатної лікарки, вченої та педагога Людмили Василівни Прокопової.

Саме 95-річному ювілею Людмили Василівни була присвячена цьогорічна студентська конференція.

Дитинство та юність професора Л. В. Прокопової проходили у непрості часи.

Народилася Людмила Василівна 15 липня 1928 року у селі Наливайка Цебриківського району Одеської області. До початку війни встигла закінчити 6 класів школи. Після звільнення Одеської області від німецько-фашистських загарбників відновила навчання та в 1948 році закінчила Цебриківську середню школу.

Того ж року вступила на педіатричний факультет Одеського медичного інституту імені М. І. Пирогова. На педіатричному факультеті вона зробила вибір на користь хірургії — спеціальності, яка на той час вважалася суто чоловічою.

Після закінчення медичного інституту Людмила Василівна розпочинає свою трудову діяльність на кафедрі хірургії дитячого віку на посаді старшого лаборанта, а в 1956 році вступає до аспірантури та розпочинає роботу над кандидатською дисертацією.

Вже через три роки у 1959-му захищає кандидатську дисертацію на тему «Гострий апендицит у дітей». Вражає, наскільки ґрунтовно Людмила Василівна дослідила цю тему, як ретельно проводилася наукова робота, фундаментальність якої підтверджена експериментальними дослідженнями, а потім клінічними розробками. Наукові положення її дисертації, зокрема особливості перебігу та клінічної діагностики гострого апендициту у дітей раннього віку, є надзвичайно актуальними і сьогодні, використовуються не лише у навчальному процесі, а й лягли в основу клінічного алгоритму за підозри на гострий апендицит у дітей різного віку, що застосовується й нині.

З 1959 по 1976 роки Людмила Василівна продовжує працювати на кафедрі хірургії дитячого віку, проходячи непростий шлях від асистента кафедри до професора.

Про основні наукові здобутки професорки Прокопової більш детально ви можете довідатися з наступних доповідей. Я лише хочу зазначити вражаючу різноманітність її наукових інтересів, які охоплювали абсолютно всі галузі дитячої хірургії, яка на той час була дуже молодого дисципліною, що активно розвивалася.

У 1969 році Людмила Василівна захистила докторську дисертацію на тему «Комбінована кісткова пластика при лікуванні псевдосуглобів та дефектів довгих трубчастих кісток у дітей», після чого їй присвоєно науковий ступінь доктора медичних наук, а в 1970-му вона затверджена у вченому званні професора по кафедрі хірургії і ортопедії дитячого віку.

Як видно з деяких робіт, наукові напрями роботи вченої включали всі розділи педіатричної хірургії, як-от: це як абдомінальна та торакальна патологія, гнійна хірургія, травматологія та ортопедія.

Наукова робота продовжувалась і у якості наукового керівника наступної генерації науковців — дитячих хірургів. Привертає уваги той факт, що результати наукових праць впливали із безпосередньої лікувальної діяльності професорки Прокопової, та навпаки — теоретичні розробки впроваджувались у діяльність хірургічних відділень.

Її успішність як практикуючого хірурга й авторитет серед колег-хірургів засвідчує той факт, що Людмила Василівна завжди викликала на допомогу лікарів різних відділень клініки у складних клінічних ситуаціях, як при планових втручаннях, і при лікуванні ургентних хворих.

Сьогодні коли превалюючою тенденцією є все більш вузька спеціалізація у хірургії, особливо вражаючим виглядає спектр хірургічних операцій, які виконувала професорка Прокопова. Цей список, серед іншого, включає хірургічне лікування хвороби Гіршпрунга, гідронефрозу, вроджених вад кінцівок, торакальну хірургію, тобто таку патологію, яка і нині вважається складним завданням навіть для вузькоспеціалізованих фахівців.

Як викладач Людмила Василівна користувалася повагою студентів й інтернів. Багато з них досі пам'ятають її як харизматичного лектора та яскраву особистість. Завжди інтегрувала реальні клінічні ситуації у навчальний процес, заохочувала студентів брати участь у клінічних розборах, роботі у відділеннях, курації хворих. Багато років керувала науковим гуртком кафедри дитячої хірургії.

Хірургічна спільнота знала Людмилу Василівну як авторитетного вченого, автора численних розробок з педіатричної хірур-

гії, талановитого організатора, чудового педагога. Її учні відзначені професіоналізмом, відданістю обраної спеціальності, науковими досягненнями.

Звичайно, довге та насичене життя, плідну трудову діяльність неможливо вмістити у стислу доповідь. Але навіть сухі відомості про життєвий шлях професорки Прокопової дають зрозуміти, якою талановитою та працьовитою людиною вона була, а також той факт, що пам'ять про неї продовжує жити у її рідних, учнів і пацієнтів.

Створена професором Л. В. Прокоповою наукова школа продовжує об'єднувати дитячих фахівців з різних регіонів країни. Традиції науково-педагогічної школи ретельно зберігаються і продовжуються її учнями та послідовниками.

Артюх А. О. — лікар-інтерн дитячий хірург, кафедра дитячої хірургії, Одеський національний медичний університет

**КОМБІНОВАНА КІСТКОВА ПЛАСТИКА
ПРИ ЛІКУВАННІ ПСЕВДОСУГЛОБІВ І ДЕФЕКТІВ
ДОВГИХ ТРУБЧАСТИХ КІСТОК У ДІТЕЙ
(ДОКТОРСЬКА ДИСЕРТАЦІЯ ПРОФЕСОРА
ПРОКОПОВОЇ ЛЮДМИЛИ ВАСИЛІВНИ)**

Прокопова Людмила Василівна — доктор медичних наук, професор, завідувала кафедрою хірургії дитячого віку з 1974 по 1991 рік.

Людмила Василівна розробила новий напрям використання фізичних факторів в лікуванні хірургічної, ортопедичної та травматологічної патології. Запропонувала методіку комбінованої кісткової пластики, а також нові варіанти втручань на грудній клітці при остеомієліті та пухлинах. У стінах рідного університету вона пройшла шлях від старшого лаборанта до професора кафедри хірургії та декана педіатричного факультету. У 1959 році захистила кандидатську дисертацію на тему «Гострий апендицит у дітей». А вже в 1969 році їй було присвоєно ступінь доктора медич-

Розділ 1. СЛАВЕТНИЙ ШЛЯХ ДИТЯЧОЇ ХІРУРГІЇ ОДЕЩИНИ	20
<i>Лосев О. О.</i> Спогади завідувача кафедри	20
<i>Мельниченко М. Г.</i> Вибрані сторінки історії дитячої хірургії Одещини	24
<i>Мельниченко М. Г.</i> Пам'яті професора	46
<i>Васильченко Л. В.</i> Професор Л. В. Прокопова — видатний дитячий хірург, вчений, педагог	50
<i>Капліна Л. Є.</i> Світла пам'ять	51
<i>Кияшко Е. Ф.</i> Пам'ятаємо завжди	53
<i>Рибальченко В. Ф.</i> Спомини про вчителя	55
<i>Сіволан Н. В.</i> Пам'яті Людмили Василівни Прокопової	56
<i>Ситнікова В. О.</i> Феномен жінки в хірургії	57
<i>Квашніна А. А.</i> До ювілею професора Л. В. Прокопової	59
<i>Артюх А. О.</i> Комбінована кісткова пластика при лікуванні псевдосуглобів і дефектів довгих трубчастих кісток у дітей (докторська дисертація професора Прокопової Людмили Василівни)	62
<i>Гона О. О.</i> Гострий апендицит у дітей (за кандидатською дисертацією професора Прокопової Людмили Василівни)	68
<i>Арахамія Т. Р., Гаращенко Р. Г.</i> Історія розвитку дитячої хірургії в Україні	71
Розділ 2. СУЧАСНІ ДОСЯГЕННЯ АБДОМІНАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ ДИТЯЧОГО ВІКУ	77
<i>Годік О. С., Недбала В. В., Дегтярєва Д. С., Водяницький С. Л.</i> Досвід хірургічного лікування кіст холедоха у дітей в НДСЛ «Охматдит» МОЗ України	77
<i>Гончар В. В.</i> Результати оперативного лікування порушень симетричності іннервації промежини	82
<i>Гончар К. В.</i> Дисфункція тазового дна у дівчаток 14–18 років, актуальність проблеми та сучасний підхід до лікування	85
<i>Капитальян М. А., Квасневський Є. А., Квасневський О. А.</i> Використання роботичної хірургічної системи “Senhance” при холецистектомії	88